

Naziv studije slučaja	Prijevara povezana s nabavom i gotovinskim plaćanjima u izgradnji višenamjenskog sportskog objekta
Opis	<p>Svrha projekta bila je izgraditi višenamjenski sportski objekt s općim ciljem da se djeci i mladima ponude izvannastavne i izvanškolske aktivnosti, čime bi se doprinijelo i poboljšanju zdravlja i sprečavanju zloupotrebe opojnih sredstava. Taj je projekt uključivao aktivnosti i rezultate u nastavku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izgradnju nogometnog igrališta - izgradnju triju teniskih terena - promidžbu projekta - upravljanje. <p>Prijevarne aktivnosti odvijale su se tijekom provedbe projekta (od travnja 2008. do prosinca 2009.).</p>
Predmetni strukturni i investicijski fondovi	<p>Nisu bili uključeni. Projekt je financiran bespovratnim sredstvima Europskog gospodarskog prostora (EGP) i Norveške u okviru financijskog mehanizma za razdoblje 2004. – 2009.</p>
Vrsta nepravilnosti	<ul style="list-style-type: none"> - prijevara povezana s nabavom: sukob interesa, usklađivanje ponuda, pretjerano povećanje cijena, neusklađenost građevinskih radova s ugovornim specifikacijama i građevinskom dozvolom, manjak spisa o postupku nabave - prijevara povezana s gotovinskim plaćanjima: nepostojanje revizijskog traga, krivotvorenje izvoda bankovnog računa
Mehanizam izvješćivanja	<p>Nakon što su iznesene tvrdnje o navodnoj prijeveri, donatori bespovratnih sredstava EGP-a i Norveške (tj. Ministarstva vanjskih poslova Islanda, Lihtenštajna i Norveške) zatražili su od Ureda za financijski mehanizam (FMO) da provede <i>ex post</i> revizije. Revizijama je utvrđeno nekoliko nedostataka i nepravilnosti na temelju kojih su donatori zaključili da iza projekta stoje prijevarne namjere i/ili da su se tijekom projekta obavljale prijevarne aktivnosti.</p>
Prijava u sustavu za upravljanje nepravilnostima	<p>Ne</p> <p>(Na temelju nalaza <i>ex post</i> revizija donatori bespovratnih sredstava EGP-a i Norveške obaviješteni su o slučajevima nepravilnosti i prijevere.)</p>
Znakovi upozorenja	<p>Pokazatelji i znakovi prijevere koji su pobudili sumnju bili su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - javna nabava: <ul style="list-style-type: none"> • neusklađenost (s tehničke, kvantitativne i kvalitativne strane) između obavljenih radova i tehničkih specifikacija navedenih u projektnim dokumentima, građevinskoj dozvoli i ugovoru o građevinskim radovima • neusklađenost projektnih pokazatelja, prijavljenih rezultata i stvarnih rezultata projekta • manjak dokumenata u spisima o postupku javne nabave • ponuditelji s potpuno istim ponudama, tj. istim pogreškama, cijenama, popisom građevinskih materijala, ukupnim proračunom za troškove projekta • isto društvo dostavilo je plan proračuna projekta u vrijeme podnošenja zahtjeva za bespovratna sredstva za projekt i

	<p>kasnije građevinskih radova</p> <ul style="list-style-type: none"> • povećane jedinične cijene građevinskih materijala i dijelova opreme <p>- gotovinska plaćanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nepostojanje revizijskog traga povezanog s podizanjem gotovine i gotovinskim plaćanjem.
<p>Opis obrasca prijave</p>	<p>Nositelj projekta proveo je kvantitativne i kvalitativne izmjene projekta bez prethodnog odobrenja donatora. Time je došlo do neusklađenosti između izvornog plana provedbe projekta i dovršene gradnje, što je imalo učinak na pokazatelje i proračun.</p> <p>Nadalje, ponuditelji su se tajno dogovarali o izgradnji sportskog objekta. Ista osoba sastavila je ponude s pomoću softverskog alata (pomičnog koeficijenta) kako bi prilagodbom jediničnih cijena postigla različite (više) cijene jedne od ponuda. Ručno su unošene izmjene u automatizirane izračune.</p> <p>Kad je riječ o plaćanju davatelju usluga koji je bio zadužen za izgradnju sportskog objekta, s bankovnog računa nositelja projekta izvršen je bankovni prijenos u iznosu od 60 000 EUR u korist davatelja usluga prema računu koji je potonji izdao. Međutim, banka je za potrebe istrage izdala kopiju izvoda prema kojem je utvrđeno da nije došlo do prijenosa financijskih sredstava, već je podignuta gotovina u tom iznosu. Bankovni izvod dostavljen tijekom provjere zahtjeva za plaćanje bio je krivotvoren. Izvod koji je dostavio nositelj projekta bio je nalog za plaćanje kojim nije dokazano da je uplata izvršena. Ni nositelj projekta ni pružatelj usluga nisu mogli dostaviti dokaze da je uplata zaista izvršena i primljena.</p>
<p>Kako je prijevara otkrivena</p>	<p>Nakon što su iznesene tvrdnje o navodnoj prijeveri, donatori bespovratnih sredstava EGP-a/Norveške (tj. Ministarstva vanjskih poslova Islanda, Lihtenštajna i Norveške) zatražili su od Ureda za financijski mehanizam (FMO) da pokrene <i>ex post</i> revizije projekta. FMO je s revizorskim društvom sklopio podugovor o predmetnoj reviziji.</p> <p>Opseg prve <i>ex post</i> revizije bio je trostruk, tj. uključivao je financijsku reviziju, reviziju nabave i reviziju sustava kontrola povezanih s financijskim kontrolama. Glavni nalazi revizija bili su sljedeći:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Neusklađenosti prijavljenih rezultata i stvarnih rezultata projekta. Nositelj projekta nije ostvario pokazatelje projekta i kontaktnoj je točki prijavio netočne informacije. Nadalje, izmjene koje se odnose na teniske terene nisu unesene u plan provedbe projekta te se mogu smatrati neovlaštenom izmjenom projekta. - Dokumenti koji nedostaju u spisima o postupku javne nabave i dokumenti koji nisu dostavljeni revizorima. Prijedlozi nisu sadržavali sve službene dokumente koji su se zahtijevali u

skladu s opisom projekta. Nadalje, raščlamba troškova za materijale priložena ugovoru ponuditelja br. 1 bila je jednaka procjeni troškova koju je ponuditelj br. 2 sastavio za potrebe postupka javne nabave, tj. u ponudi su za određene stavke navedene potpuno iste cijene. Kupnja određene opreme ukazivala je i na pretjerano povećanje cijena.

- Nakon provjere velikih i/ili neuobičajenih transakcija na bankovnom računu nositelja projekta: u izvješću o reviziji utvrđen je velik broj transakcija nositelja projekta u gotovini, npr. podizanje gotovine, gotovinska plaćanja, polaganje gotovine. Nije moguće utvrditi svrhu takvog podizanja gotovine bez pristupa odgovarajućim računima.

Prva revizija ujedinjena je s drugom naknadnom revizijom u okviru koje je FMO zatražio veću usredotočenost na nalaze u pogledu nabave građevinskih radova, tehničke inspekcije sportskih objekata i gotovinskih plaćanja. Dodatnim nalazima utvrđeno je sljedeće:

- Izgradnja teniskih terena i nogometnog igrališta nije bila usklađena s ugovorom projekta u pogledu količine (tj. veličina terena i igrališta) i kvalitete (tj. vrsta korištenih materijala i kupljene opreme).
- Dokumentacija o postupku javne nabave nije bila sastavljena u skladu s dokumentacijom projekta, ugovor o izgradnji nije bio sklopljen u skladu s dokumentacijom projekta, ugovor o građevinskim radovima i stvarno stanje radova nisu bili u skladu s građevinskom dozvolom i jamstveno razdoblje ugovora bilo je kraće nego što je to propisano nacionalnim zakonima.
- Bankovni izvod s računa kojim se potvrđuje prijenos financijskih sredstava u iznosu višem od 60 000 EUR s bankovnog računa projekta na bankovni račun angažiranog graditelja krivotvoren je. Iznos naveden na bankovnom izvodu podignut je s računa projekta u gotovini. U tom je pogledu Ured za borbu protiv korupcije pri Ministarstvu unutarnjih poslova pokrenuo usporednu istragu.

S obzirom na prijevarne aktivnosti i ozbiljnost nepravilnosti koje su otkrivene u okviru predmetnih dviju *ex post* revizija, donatori su odlučili obustaviti projekt i zatražiti povrat ukupnog iznosa bespovratnih sredstava (668 184 EUR). Zbog tog su slučaja poduzete naknadne mjere:

- jačanje provjera projekata s posebnim naglaskom na provjeri stvarno nastalih troškova
- uvođenje klauzule o strožim revizijama u sve ugovore o bespovratnim sredstvima s korisnicima; to znači da svi korisnici imaju obvezu ugovorom osigurati da svako revizorsko tijelo ima pristup dokumentaciji svih dobavljača, među ostalim i računovodstvenoj evidenciji

	<ul style="list-style-type: none"> - u Slovačkoj je provedena revizija nabave za projekte koji su sufinancirani u okviru financijskog mehanizma za razdoblje 2004. – 2009. - sustavi upravljanja i kontrole poboljšani su za predstojeće financijske mehanizme za razdoblje 2009. – 2014. s naglaskom na financijskim provjerama i nabavi.
Uočene slabosti	<p>Revizori su preporučili da se sustav kontrole na razini kontaktne točke poboljša u sljedećim aspektima:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jačanje kontrola provjere projekata na razini kontaktne točke s posebnim naglaskom na provjeri stvarno nastalih troškova - razmatranje detaljnih nalaza revizije i posljedica nepravilnosti koje su već utvrđene kako bi se potencijalno dodatno istražili/provjerili drugi projekti radi utvrđivanja je li došlo do zloupotrebe financijskih sredstava - poduzimanje odgovarajućih mjera radi donošenja odluke o posljedicama utvrđenih nepravilnosti i nepravilnosti koje će se potencijalno utvrditi u slučaju detaljnijih revizija.